

Sanoma Osakeyhtiö

**Toimintakertomus
vuodelta
1972**

Sanoma Osakeyhtiö

Toimintakertomus vuodelta 1972

Sisältö

Johtokunnan kertomus	
Yleiskatsaus	3
Sanomalehtiryhmä	4
Aikakauslehdet	6
Sanomapaino	8
Muut ryhmät	10
Lehtikuva Oy	10
Tuloslaskelma	11
Taseet	12
Johtokunta	15
Ehdotus voittovarojen käytöstä	15
Tilintarkastuskertomus	14
Tilastotietoja	16
Miten taseita luetaan	17
Sanomalehti ja tietokone	19
Sopimukset ja luottamushenkilöt	25
Uutistapahtumia	26

Johtokunnan kertomus

Yleiskatsaus

Vuoden 1972 talouskehitystä leimasivat maassamme varovainen noususuhdanne ja voimistuva inflaatio. Noususuhdanteen alkuunpääsyä hidasti pääosin epävarmuus, mikä vallitsi EEC-kysymykseen nähden. Se aiheutti investointien odotettua hitaamman nousun. Kuitenkin kansantulo nousi 12 % ja kokonaistuotanto kasvoi määrällisesti 5 %.

Elinkustannukset nousivat nopeasti ja keskimäärin hintataso oli vuoden lopulla 7 % korkeampi kuin vuoden alussa. Palkkoja korotettiin 18. 3. tehdyn työmarkkinaosapuolien yleissopimuksen mukaan 25 p/t + 3 % alakohtainen järjestelyvara. Lisäksi sovittiin yleisesti nk. lomaltapaluurahan maksamisesta ja minimipalkka korotettiin kolmeksi ja puoleksi markaksi tunnilta. Ansiotason arvioidaan tämän johdosta nousseen maassamme vuoden aikana keskimäärin n. 11 % ja palkkasumman n. 13 %. Reaali-ansion nousu lienee 4 %:n luokkaa.

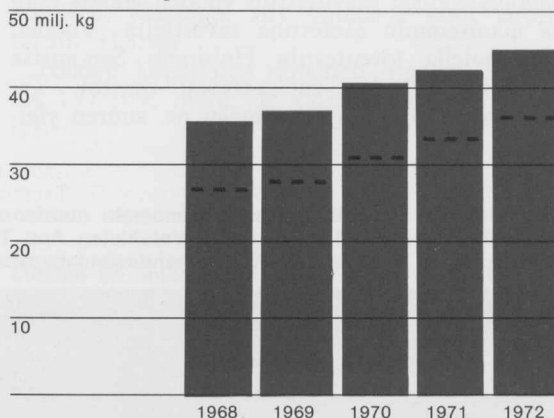
Graafisen teollisuuden ja kustannustoiminnan kehitys kertomusvuonna oli menekkipuolella sangen tyydyttävä. Kustannuspuolella kehitys oli sen sijaan huolestuttavampi kuin mitä edellä on yleisestä kehityksestä todettu. Ilmoitustilan kysyntä oli varsin hyvä ja myös painatuskapasiteetille riitti kysyntää.

Työehtosopimukset, jotka solmittiin alallamme keväällä, ja joista toimittajien sopimus saatiin aikaan vasta historiamme ensimmäisen, kymmenen päivää kestäneen toimittajien lakon jälkeen, syntyivät suunnilleen samoilla ehdoilla kuin yleinen työsopimuslinja edellytti. Niissä on kuitenkin eräs erikoispiirre: toimittajien osalta sopimus on kolmivuotinen ja graafisen alan työntekijöiden osalta nelivuotinen. Tämän kes-

toajan, joka sinänsä tarjoaa mahdollisuuden pitempään rauhalliseen kauteen, seurauksena tulevat kuitenkin palkat nousemaan sopimuskautena muita aloja nopeammin. Toimihenkilöitä koskeva Yleissopimus, joka koskee muitakin aloja kuin graafista, on yksivuotinen.

Paperin kulutus Sanoma Osakeyhtiössä

--- sanomalehtipainon osuus

Paperin hinta nousi siten, että sanomalehtipaperin korotus tapahtui 1. 4. korotuksen ollessa 8,6 % kun taas hienopaperi nousi kahdessa erässä 1. 1. ja 1. 4. yhteensä 5 %. Painoväriin hinta nousi noin 10 %. Kaikki muutkin kustannukset nousivat inflaation edetessä.

Yhtiömme osalta voidaan todeta, että kun maksettu palkkasumma nousi vajaa 8 %, nousivat sosiaalikulut n. 21 %. Tiukkaa säästäväisyyttä noudattaen pystyttiin kustannusten nousu pitämään tuottojen nousun rajoissa, ja yhtiön tulos muodostui hieman edellisvuotista paremmaksi. Myös investoinnit voitiin tehdä suunnitelmien mukaisesti.

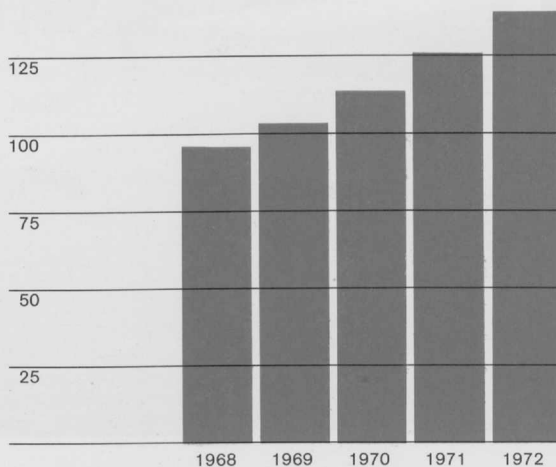
Helsingin Sanomain kehitys sekä levikin että ilmoitusten osalta oli melko hyvä. Kertomusvuosi oli myös hyvä "uutisvuosi". Jo vuoden alussa olivat tiedossa mm. talvi- ja kesäolympialaiset sekä kunnallis- ja eduskuntavaalit. Myös aikakauslehtien levikit kasvoivat vuoden loppua kohden. Silti niiden keskitaso ei yltänyt edellisvuoden voimakkaan myyntikampanjan poikkeuksellisesti nostamiin lukemiin. Kirjojen kustannustoiminta pieneni nimikkeitten osalta, mutta kasvoi painosmäärältään.

Teolliseen myyntiin jäi kapasiteettia edellisvuotista vähemmän, koska keskimääräinen oma tarve ja koneiden laajennusasennot pienensivät käytettävissä ollutta kapasiteettia.

Kokonaisuutena voidaan vuotta 1972 pitää sangen tyydyttävänä.

Sanoma Osakeyhtiön liikevaihto

150 milj. mk

Sanoma Osakeyhtiö numeroina

1972

1971

Liikevaihto	140,2 mmk	125,0 mmk
Tulos	+ 1,2 mmk	+ 1,0 mmk
Palkat	57,1 mmk	52,0 mmk
Omaisuuustaseen loppusumma	86,6 mmk	68,9 mmk
Osakepääoma	3,5 mmk	3,5 mmk
Henkilökunta	2446 henkeä	2476 henkeä
Jakajat	1730 henkeä	1676 henkeä
Asiamiehet	4989 henkeä	2981 henkeä
Paperin kulutus	45,2 milj.kg	42,5 milj.kg
Painoväri	0,68 milj.kg	0,73 milj.kg

Helsingin Sanomien yhdessä Pörssikomitean kanssa järjestämän vuosikertomuskilpailun suosio on jatkuvasti kasvanut. Vuosikertomusten taso on selvästi noussut. Vuoden 1971 kertomusten palkinnonsaajat (vasemmalta) Finnair Oy:n pääjohtaja Gunnar Korhonen, Oy Tampella Ab:n johtaja Svante Kihlman sekä vuorineuvos Johan Nykopp, Kone Oy:n johtaja Eero Koskivaara sekä Convertan toimitusjohtaja Kurt Ignatius.

määriin 305 016 kpl (lisäys 5,3 %) ja sunnuntaisin 349 392 kpl (lisäys 4,6 %). Lehden vuosikerran sivumäärä lisääntyi 586 sivulla ja oli kaikkiaan 15 304 sivua. Vuosikerran paino lisääntyi runsaalla kahdella kilolla 93,6 kg:sta 95,7 kg:aan.

Helsingin Sanomien jakelutoimintaa kehitettiin yhteistyössä posti- ja lennätinlaitoksen kanssa. Klo 6.30 mennessä sai vuoden lopussa lehensä noin 84 % kotimaisista tilaajista. Oman jakelutoiminnan osuus oli kolme neljäsosaa jae-
tuista lehdistä eli kaikkiaan 77,9 miljoonaa lehteä. Ilmoituksia julkaistiin vuoden aikana yhteensä 518 309 kappaletta. Lehden bruttopainos oli 112,8 miljoonaa kappaletta.

Ilta-Sanomien keskimääräinen levikki oli 83 085 kappaletta ja lisäys edelliseen vuoteen oli 17,9 %. Lehden kokonaissivumäärä väheni 100 sivulla ja oli kaikkiaan 5 872 sivua. Vuosikerran paino väheni vajaat puoli kiloa ja oli 18,2 kg. Ilmoituksia julkaistiin vuoden aikana 12 912 kappaletta. Lehden bruttopainos oli 33,6 miljoonaa kappaletta.

Sanomalehtien toimitusten samoin kuin tuotannon ja markkinoinnin piirissä toteutettiin laaja jatko- ja uudelleen koulutusohjelma, jonka suunnittelu ja toteutus tapahtui yhteistyössä henkilökunnan kanssa. Toiminnan nykyaikaista-

misvaatimukset niin työn keventämiseksi kuin tehokkuuden parantamiseksi käynnistivät useita projekteja, joihin henkilökunnan lisäksi osallistui myös ulkopuolisia asiantuntijoita. Perusteellisten valmistelujen jälkeen aloitettiin luokiteltujen ilmoitusten valoladonta sanomalehtipainossa 1. 9. 1972. Kokemuspohjan laajentamiseksi suorittivat työntekijäin, luottamushenkilöstön ja yhtiön johdon edustajat useita opintomatkoja lehtitaloihin ulkomailla.

Henkilökunnan kokonaismäärä oli vuoden lopussa 1 208 sen oltua vuotta aikaisemmin 1 166. Tuotantoon ja kuljetuskalustoon investoitiin vuonna 1972 noin kaksi miljoonaa markkaa.

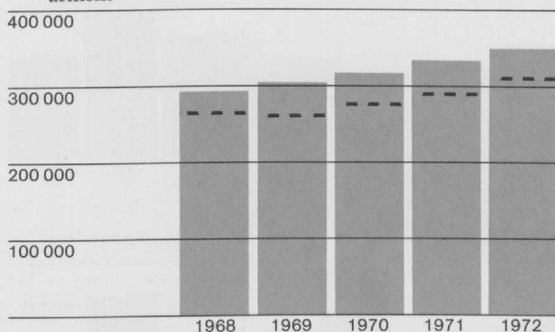
Vuonna 1972 järjestettiin pääasiassa varhaisnuorille yhteensä yhdeksän sellaista kilpailutilaisuuksien sarjaa, joita yhtiö tuki niin järjestelyjen kuin taloudenkin osalta.

Vuoden uutuus oli Nuorten talvikisat, johon sisältyivät hiihto, mäenlasku, yhdistetty ja alppilajit. Huolimatta melko lumettomasta alkutalvesta keräsi kilpailu osanottajia yhteensä 139 028. Maamme 501 kunnasta kisat järjestettiin 313:ssa.

Näiden kilpailujen yhteinen osanottajamäärä oli 151 109, mikä on kaikkien aikojen ennätys.

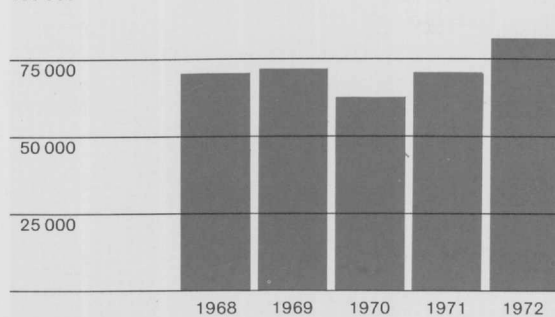
Helsingin Sanomien keskimääräinen levikin kehitys sunnuntaisin

--- arkisin

Ilta-Sanomien levikin kehitys

100 000

Lehden on ilmestytävä vaikka nälkä uhkaisi!

Sanomalehtiryhmä

Vuoden 1972 kokonaiskehitys oli keväällä tapahtuneesta toimittajien työrauhan rikkoutumisesta huolimatta suotuisa. Tähän vaikuttaa osaltaan lehdistön vankka asema tiedonvälittäjänä, jonka vuosikustannukset kestävät hyvin vertailun muihin toimitettaviin palveluksiin.

Helsingin Sanomien ja Ilta-Sanomien kehittämisessä lukijaa entistä paremmin palveleviksi sanomalehdiksi saavutettiin vuoden aikana eräitä aikaisemmin asetettuja tavoitteita. Vuoden alkupuolella toteutettiin Helsingin Sanomissa "taloustiistai" ja "ruoka-torstai"-osastot. "Taloustiistai" pyrkii syventämään ns. suuren yleis-

sön yritystaloudellisia ja kansantaloudellisia tietoja niin kotimaisten kuin kansainvälistenkin tapahtumien osalta. Lisäksi pyritään havainnollistamaan taloudellisten päätösten vaikutusta kaikkien ihmisten elämään. "Ruoka-torstai" puolestaan tähtää kuluttajan auttamiseen kotitaloutta koskevista kysymyksistä.

Ilta-Sanomien Tampereen painoksen julkaisemisen aloittaminen 1. 2. 1972 lisäsi lehden lukijamäärän noin kaksinkertaiseksi kohdealueella. Vuoden aikana tehtiin myös päätös Ilta-Sanomien sivuluvun lisäämisestä viidenneksellä vuoden 1973 helmikuun alusta lähtien.

Helsingin Sanomien levikki oli arkisin keski-

Sinivittauinnit on eräs Helsingin Sanomien nuorisourheilun edistämistoimenpiteistä. Porissa pidetyissä loppukilpailuissa 25–26. 11. 1972 saivat Vetehisten Anu Telen (oikealla) ja Merja Jäätelä onnittelukukat toimitusjohtaja Aatos Erkolta. Tyyliä ponnahduslautahypyissä esitti Jyväskylän Saukkojen Leena Ranta.

	1970	1971	+ / —	1972	+ / —
Me naiset	524	574	+ 50	703	+ 129
Viikkosanomat	86	97	+ 11	138	+ 41
Kodin Kuvalehti	260	300	+ 40	367	+ 67
PM purje ja moottori	220	260	+ 40	269	+ 9
Aku Ankka	14	22	+ 8	6	— 16
Kansa taisteli - miehet kertovat	13	17	+ 4	21	+ 4
Yhteensä	1117	1270	+ 153	1504	+ 234

Aku Ankan ilmoitussivumäärän pieneneminen johtui siitä, että kertomusvuonna lehteen otettiin ilmoituksia vain Walt Disneyn lisenssinhaltijoilta.

Yhtiön aikakauslehtien kokonaissivumäärät olivat seuraavat: Me naiset 4.916 (+336), Viikkosanomat 3.904 (+32), Kodin Kuvalehti 2.144 (+384), PM purje ja moottori 1.132 (+60), Kansa taisteli — miehet kertovat 436 ja Aku Ankka 1.664. Suluissa olevat luvut osoittavat sivujen lisäyksen edelliseen vuoteen verrattuna.

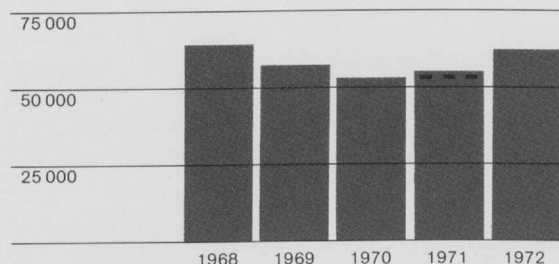
Sivumäärien lisäämisen ohella tapahtui lehtien rakenteeseen liittyvää merkittävää tuotekehittelyä. Alettiin julkaista normaalisivun kokoisia tai tästä poikkeavia erikoisliitteitä. Nämä olivat viikkosia, pienoiskirjasia tai julisteita, jotka olivat irtirepäistäviä tai muuten irrotettavaksi tarkoitettuja ja niissä käsiteltiin aina jotakin erikoisaihetta. Näitä liitteitä julkaistiin eri lehdistä yhteensä 19. Myös lehtien ulkoasussa sekä sisällössä tehtiin uudistuksia ja tarkistuksia. Suurimmat uudistukset tehtiin Viikkosanomissa, joka 17. 12. 1972 täytti 50 vuotta.

Yhtiön kirjankustannustoiminnassa keskityttiin edelleen huokeahintaisiin sarjakuvakirjoihin ja koko perheelle tarkoitettuihin tietoa kartuttaviin julkaisuihin. Suosittuja olivat ensinmainituista Asterix, Aku Ankan taskukirjat, Sudenpentujen Käsikirja ja Tenavat. Jälkimmäisiä edustivat Life- ja Lapset Kysyvät-tietokirjasarjat sekä Jokapojan Jalkapallo-opas ja Koululaisen Koripallo-opas. Joulun erikoisteos oli suurikokoinen Minä Aku Ankka -kirja.

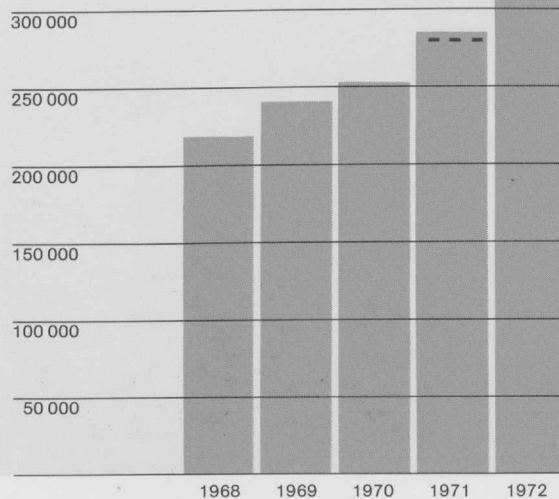
Kaikkiaan julkaistiin 32 uutta kirjaa ja 10 uutintapainosta, joiden yhteinen painosmäärä oli 1.647.762 kpl. Tämä oli 289.454 kpl enemmän kuin vuonna 1971, jolloin nimikkeitä oli 50. Asterix- ja Aku Ankka-taskukirjojen painokset saavuttivat 100.000 kappaleen rajan kultakin osalta.

Kertomusvuonna keskitettiin hajallaan olleet ryhmän toiminnot samaan rakennukseen Erottajankatu 11. Henkilökunnan kokonaismäärä oli 72, joka oli yhtä vähemmän kuin edellisenä vuonna. Tästä oli toimitushenkilökuntaa 43 ja muita 29.

Kansa taisteli - miehet kertovat

Aku Ankka

Viikkosanomat järjesti yhdessä Oy Philips Ab:n kanssa Suomen Nuori Keksijä 1972-kilpailun. Kuvassa keskellä Suomen kilpailun voittajat Martti (tummapuseroinen) ja Timo Vaara Eindhovenissa, jossa he voittivat myös kansainvälisen kilpailun.

Aikakauslehdet

Kirjat

Aikakauslehtimarkkinoille oli vuonna 1972 oleellista lehtien edelleenkin suuri lukumäärä sekä entisestään voimistunut kilpailu. Toiminnan tehostamiseksi ja keskittämiseksi vuonna 1972 solmitun kahden lehtiyhtiön sopimusteistyön rinnalla aloittivat seitsemän muuta kustantajaa markkinointiyhteistyön. Maassa laskettiin olevan noin 100 myytävää yleisaikakauslehteä, joiden yhteinen levikki oli noin 5,4 miljoonaa kappaletta. Yhtiön lehtien virallinen nettolevikki oli vuoden 1972 toisella puoliskolla 750.639 kpl ja markkinaosuus 13,9 %.

Yhtiön aikakauslehtien määrä pysyi entisellään. Levikit kehittyivät vuoden aikana selvästi ylöspäin. Toisaalla tässä kertomuksessa esiintyvät vuosikeskiarvot näyttävät pienempiä lukuja kuin vastaavat luvut edellisenä vuonna. Tämä johtuu siitä, että vuoden 1971 lopulla oli leikkeissä mukana lyhytaikaisia ilmaisia kampanjatilauksia. Jos näiden vaikutus keskilevikkeihin jätetään ottamatta huomioon voidaan todeta, että aikakauslehtien kokonaislevikki oli II vuo-

sipuoliskolla 77.767 kpl suurempi kuin ensimmäisellä vuosipuoliskolla, mikä merkitsee 11,5 % nousua. Nousu kohdistui vuoden aikana kaikkiin lehtiin. II vuosipuoliskon virallisesti tarkastetut levikit olivat seuraavat:

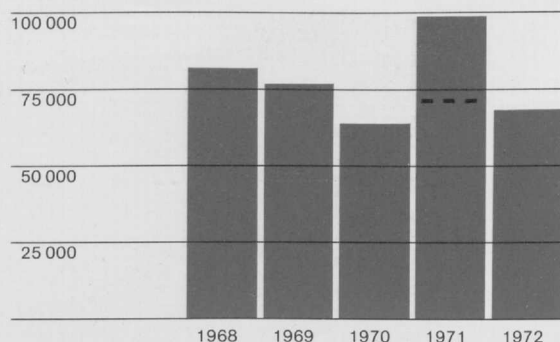
Me naiset	163.515
Aku Ankka	313.657
Viikkosanomat	78.557
Kodin Kuvalehti	100.658
PM purje ja moottori	33.099
Kansa taisteli - miehet kertovat	61.157

Myös lehtien markkamääräinen myynti kehittyi suotuisasti. Tilausmyynnin nousu oli 15,5 % ja irtolumeromyyntin 35,3 %. Ilmoitusmyynti kohosi 25,2 %.

Ilmoitussivuja oli lehdissä kaikkiaan 1.504 vastaavan luvun oltua edellisenä vuonna 1.270. Kasvu oli 234 sivua. Seuraava asetelma osoittaa ilmoitussivujen kehityksen lehdittäin vuosina 1970—1972:

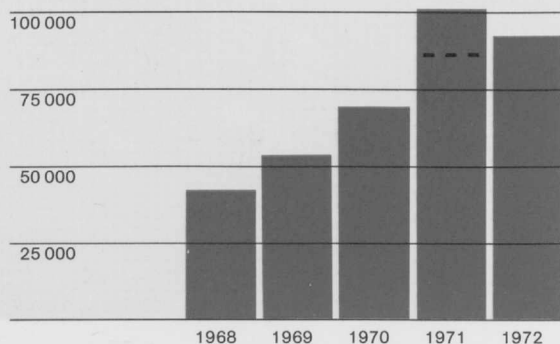
Sanoma Osakeyhtiön julkaisemien aikakauslehtien levikin kehitys

Viikkosanomat

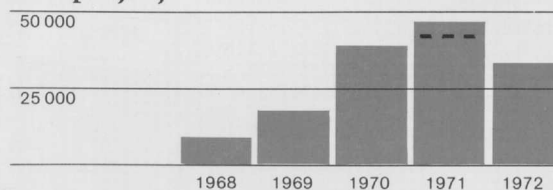

--- lyhytaikaisten tilausten vaikutus 1971

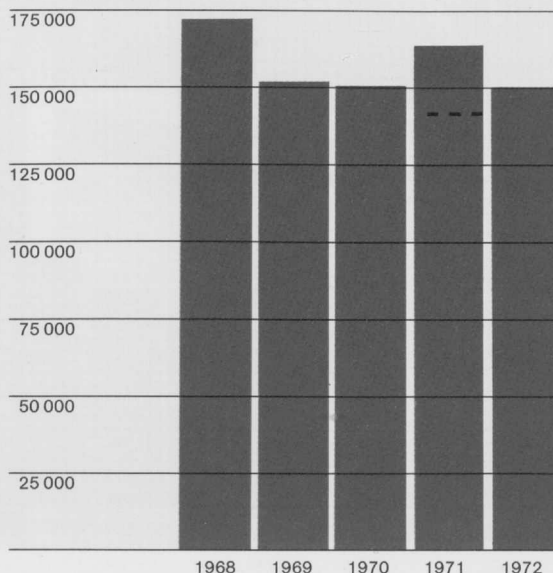
Kodin Kuvalehti

PM purje ja moottori

Me naiset

markkaa, josta Hiomontien osuus oli 9,8 mmk ja Strömbergintien osuus 5,7 mmk.

Kysyntä parani vuoden loppua kohden, mutta hintataso pysyi edelleenkin alhaisena.

Tärkeimmät uudet asiakkaat olivat Kalle Anttila Oy ja Uusi Kirjakerho Oy. Entisistä asiakkaista olivat suurimpia Valitut Palat sekä A-lehdet. Kustannus Oy Unionin työt päättyivät yhtiön siirryttyä WSOY:n haltuun.

Viennin määrä oli 321.140 mk. Vuoden 1972 aikana Sanomapainon koko vientimyynti keskitettiin Finnprintiin.

Tuotanto pysyi määrällisesti samalla tasolla kuin edellisenäkin vuonna:

	1972	1971
Painopellit ja kehilöt	17.501	18.340
Sylinterikierrokset (milj.)	226,0	228,7
Sidotut kappaleet (milj.)	55,0	58,5

Keskipainosmäärä kasvoi, mutta sitomossa ta-
pahtui lievää laskua, joka johtui siitä, että osa
painetuista lehdistä siirtyi vuonna 1972 muualle
sidottaviksi.

Paperin kulutus oli 9,281 milj. kg (9,275
milj. kg) ja värin kulutus 169 000 kg (164 000
kg).

Alihankintojen arvo laski hieman edellisestä
vuodesta eli 2,0 miljoonaan (2,1 mmk).

Koneinvestointien kokonaismäärä oli vuonna
1972 Sanomapainossa 4,2 mmk, josta Hiomon-
tien painon osalle tuli 3,7 mmk ja Strömbergin-
tien painon osalle 0,5 mmk.

Henkilökunnan määrä oli vuoden lopussa
727 (749) ja palkkoja maksettiin 15.064.500
markkaa (14.869.600 mk). Palkkasummiin vai-
kutti merkittävästi ylityömäärien vähenemi-
nen.

Tehdaspalvelu vastasi Sanomapainon konei-
den ja kiinteistöjen huollosta. Suurin asennustyö
oli OR25:n laajennus. Strömbergintiellä uusitiin
sekä poliklinikka että ruokala ja Hiomon-
tiellä parannettiin tuotantotilojen ilmastointia.

Tutkimus- ja kehitystyötä jatkettiin edelleen
lähinnä offset-painon raaka-aineiden ja puolival-
misteiden kehittämiseksi. Osoituksena tuotan-
non tasosta voidaan pitää Sanomapainon paina-
man Suuren Lintukirjan saamaa kultamitalia
Leipzigin messuilla.

Kalle Anttila Oy:n kanssa solmittiin laaja sopimus postimyyntiesitteiden painamiseksi. Allekirjoittamassa toim.
joht. Kalle Anttila ja varatoim.joht. Väinö J. Nurmimaa.

Sanomapaino

Sanomapainossa ei vuoden 1972 aikana täysin päästy asetettuihin tavoitteisiin, mikä johtui tuotannon rakenteen ja tekniikan voimakkaasta muutoksesta.

Teollisen myynnin määrä pieneni 18 miljoonasta markasta 15,5 miljoonaan markkaan lähinnä omien aikakauslehtien tarvitseman lisäkapasiteetin vuoksi.

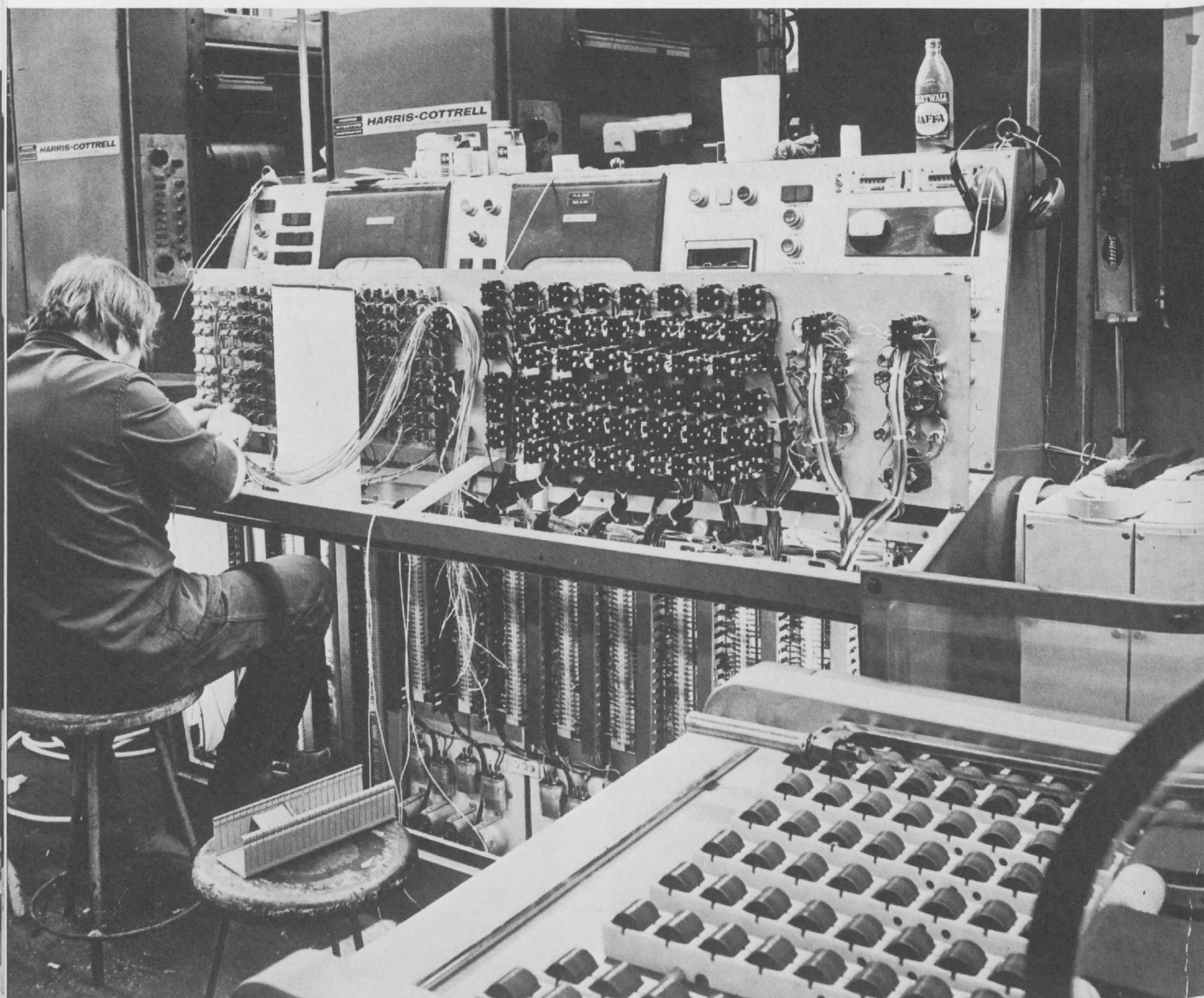
Hiomontien painossa olivat teknisesti tärkeät muutokset uusimman offset-rotatation laajennus 8-yksikköiseksi, uuden suurikokoisen 4-väriark-

kikoneen hankinta ja latomon uudistus. Tämän tuloksena Hiomontien painossa on nykyaikainen suurivolyymisten 4-väritöiden painantaan sopiva koneisto, ja latomo, jonka konekapasiteetti tekee mahdolliseksi koko Sanomapainon tekstin valoladonnan.

Strömbergintien painon kohdalla tekninen muutos merkitsi filmireproduktion tuotannollista alkua, siirtymistä offset-painantaan ja sitomon mekanisointia.

Teollisen myynnin arvo oli 15,5 miljoonaa

Hiomontien painossa laajennettiin Harris-Cottrell offsetrotatio 8-yksikköiseksi. Ohjauspöydän asennus käynnissä.

Tulostase 1. 1.—31. 12. 1972

Kulut	1972	1971
Varsinaiset kulut		
Palkat	14.621.006,63	
Vuokrat	445.866,38	
Korkokulut	1.253.660,25	
Verot	1.574.261,19	
Poistot	5.461.379,68	
Muut varsinaiset kulut	27.877.867,61	51.234.041,74
Tilivuoden voitto	1.197.062,88	41.664.333,29
	mk 52.431.104,62	mk 42.698.340,36

Omaisuuustase 31. 12. 1972

Vastaavaa	1972	1971
Varsinainen omaisuus		
Rahoitusomaisuus		
Rahat ja pankkisaatavat	5.188.089,65	
Investointitalletukset	1.264.500,—	
Tilisaamiset	32.970.482,91	39.423.072,56
Vaihto-omaisuus		29.676.284,14
Valmiit tavarat ja puolivalmisteet	819.767,68	
Raaka- ja tarveaineet	4.534.414,89	5.354.182,57
Käyttöomaisuus		4.403.918,55
Aineellinen:		
Maa-alueet	7.507.734,65	
lisäys	6.214,05	7.513.948,70
Rakennukset	8.987.436,—	
vähennys	6.000,—	
lisäys	2.477.142,25	
	11.458.578,25	
poistot	832.348,86	10.626.229,39
Koneet ja kalusto	8.892.351,09	
vähennys	68.980,—	
lisäys	6.708.631,50	
	15.532.002,59	
poisto	4.619.393,32	10.912.609,27
		29.052.787,36
Aineeton:		25.387.521,74
Arvopaperit	7.531.665,29	
vähennys	1.130,—	
lisäys	695.912,83	8.226.448,12
		7.531.665,29
Arvostuserät		11.562,50
		21.200,—
Siirtyvät erät		4.554.580,26
		1.830.146,97
	mk 86.622.633,37	mk 68.850.736,69

Tuotot	1972	1971
Varsinaiset tuotot		
Tuotot liikkeen harjoittamisesta	50.838.492,14	
Korkotuotot	685.171,70	
Muut varsinaiset tuotot	907.440,78	
	<u>mk 52.431.104,62</u>	<u>mk 42.698.340,36</u>

Liikevaihto	140.236.238,92	125.000.021,16
Maksetut palkat	57.054.133,30	52.045.447,84

Vastattavaa	1972	1971
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen:		
Tilivelat	11.684.280,48	10.207.056,99
Pitkäaikainen:		
Lainat	24.582.928,24	20.920.800,—
Arvostuserät		
Liiketoiminnan kehittämisrahasto	—	3.836.801,90
Luottotappiovaraus	950.000,—	670.000,—
Siirtyvät erät	27.157.922,91	15.442.387,64
Oma pääoma		
Osakepääoma	3.550.380,—	
Vararahastot	13.539.301,42	
Investointirahasto	2.650.000,—	
Lahjoitusvaraus	17.000,—	15.969.879,52
Voitto		
Voitto edellisiltä vuosilta	1.293.757,44	
Tilivuoden voitto	1.197.062,88	1.803.810,64
	<u>mk 86.622.633,37</u>	<u>mk 68.850.736,69</u>

Vastuusitoumukset	50.850,—	29.730,—
Arvopapereita panttina	128.907,92	1.123.539,48

Tilintarkastuskertomus

Sanoma Osakeyhtiön yhtiökokouksessaan 13. 4. 1972 valitsemina tilintarkastajina olemme suorittaneet yhtiön tilivuoden 1972 tilien ja hallinnon tarkastuksen ja esitämme lausuntonamme seuraavaa:

Allekirjoittanut Autio on tilivuoden aikana suorittamissaan tarkastuksissa todennut, että yhtiön kirjanpito on asianmukaisesti hoidettu.

Yhtiön tilinpäätös on oikein perustein tehty ja sen taseet on oikein tileistä johdettu. Tulot ja menot on jaksotettu elinkeinotuloverolain säännöksiä noudattaen. Sanoma Osakeyhtiön Eläkesäätiölle on sen eläkevastuun peittämiseksi siirretty 4.900.000,— markkaa. Liiketoiminnan kehittämisrahasto 3.836.801,90 markkaa on siirretty vararahastoon, koska siirron edellyttämät investoinnit on tehty.

Tulostase osoittaa tilivuodelta voittoa 1.197.062,88 markkaa. Kun edellisten vuosien käyttämättömiä voittovaroja on 1.293.757,44 markkaa, yhtiökokouksen käytettävissä on voittovaroja 2.490.820,32 markkaa.

Kassa- ja pankkitilit ovat täsmänneet kassan sekä rahalaitosten tiliotteiden kanssa. Arvopa-perit ovat tallessa ja vakuutukset ovat hoidetut.

Edellä esitetyn perusteella ja kun yhtiötä on käsityksemme mukaan hoidettu huolella ja menestyksellisesti, ehdotamme yhtiökokoukselle, että tilinpäätös vahvistetaan ja että tilivelvollisille myönnetään vastuuvapaus.

Puollamme johtokunnan ehdotusta voittovarojen käyttämisestä.

Helsingissä, huhtikuun 3. päivänä 1973.

Martti Tulonen

Aarne F. Castrén

Lauri Borenus

Ritva Harli

Aimo Autio
KHT

Johtokunta

Yhtiön johtokuntaan ovat kuuluneet 13. 4. 72 pidetyn yhtiökokouksen valitsemina
Toimitusjohtaja Aatos Erkko puheenjohtajana
Päätoimittaja Teo Mertanen varapuh.joht.
Varatuomari Aarne Castrén († 5. 3. 1973)
Teollisuusneuvos Risto Kavanne
Varatoimitusjohtaja Väinö J. Nurmimaa
Rouva Patricia Seppälä

5. 3. 1973 kuoli varatuomari Aarne Castrén lähes 81 vuoden ikäisenä. Hän tuli Sanoma Osa-
keyhtiön johtokunnan jäseneksi v. 1957 ja toimi
johtokunnan puheenjohtajana vuodesta 1959
vuoteen 1972. Johtokunta muistaa tuomari
Castrénin suurta panosta yhtiön kehityksen voi-
makkaimpina vuosina suurella kiitollisuudella.

Ehdotus voittovarojen käytöstä

Tilivuoden voitto on 1.197.062,88 mk, minkä lisäksi tulostilillä on käyttämättömiä voittovaroja 1.293.757,44 mk, joten yhtiökokouksen käytettävissä on 2.490.820,32 mk.

Johtokunta ehdottaa,

- että osinkoa jaetaan 4,80 osaketta kohti eli 568.060,80
 - että lahjoitusvaraukseen siirretään 23.000,—
 - että jäännös 1.899.759,52
- jätetään voitto- ja tappioutilille ja johtokunta oikeutetaan käyttämään näitä varoja verojen mak-
suun vuoden 1973 aikana.

Mikäli yhtiökokous hyväksyy edellä olevan ehdotuksen, tulevat omat varat, ottaen huomioon Liiketoiminnan kehittämisrahastosta Vararahasto 2:een tilinpäätöksen yhteydessä tehdyin 3.836.801,90 mk:n suuruisen siirron, olemaan seuraavat:

Osakepääoma	3.550.380,—
Vararahastot	13.539.301,42
Investointirahasto	2.650.000,—
Lahjoitusvaraus	40.000,—
Käyttämättömät voittovarot	1.899.759,52
	<u>21.679.440,94</u>

Helsinki 30. 3. 1973

SANOMA OSAKEYHTIÖ
JOHTOKUNTA

Aatos Erkko

Patricia Seppälä

Teo Mertanen

Risto Kavanne

Väinö J. Nurmimaa

Eräitä tilastoja

		1972	1971
Palkat ja sosiaalikulut	Maksetut palkat	57.054.133,30	52.045.447,84
	Em. summiin sisältyvät		
	Sairaus- ja äitiyspalkat	1.274.888,91	1.050.671,37
	Vuosilomapalkat	4.637.460,13	3.640.517,19
	Joululahjarahat	1.543.520,17	1.357.656,36
	Yhteensä	7.455.869,21	6.048.844,92

Muita sosiaalikuluja	Työnantajan sosiaaliturvamaksut	4.306.748,60	3.886.749,09
	TEL ja LEL maksut	3.004.252,03	2.164.685,45
	Tapaturmavakuutusmaksut	340.899,99	304.855,93
	Työkyvyttömyysvakuutusmaksut	248.993,06	194.508,22
	Henkilökunnan kuljetus	158.713,50	149.558,—
	Työvaatteet	42.185,21	38.899,74
	Muut	373.650,26	372.298,56
		8.475.442,65	7.111.554,99
	Palkat	49.598.264,09	45.996.602,92
	Sosiaalikulut	15.931.311,86	13.160.399,91
		65.529.575,95	59.157.002,83

		1968	1969	1970	1971	1972
Lehtien levikit	HS	266.039	265.956	274.600	289.704	305.016
	HS-sunn.	289.249	300.842	315.500	334.173	349.392
	IS	70.434	71.697	63.165	70.481	83.085
	MN	174.805	152.027	151.619	166.725	150.289
	AA	217.285	236.800	250.668	279.754	309.155
	VS	82.349	76.340	63.681	99.389	69.369
	KK	41.503	54.319	69.472	101.915	90.639
	KT	63.405	56.600	53.696	55.413	60.533
	PM	9.878	18.631	39.620	46.895	31.771

(Luvut ovat kahden ao. vuoden aikana suoritettujen virallisten levikintarkastusten keskiarvoja.)

		1972	1971
Käynnit Poliklinikoilla	Korkeavuorenkatu	10.220	10.073
	Hiomontie	5.198	5.552
	Strömbergintie	4.569	4.904
	Yhteensä	19.987	20.529
	Verenluovuttajia	354	381
	Pienoisröntgenkuvauksia	1.764	1.880
	Käyntejä lääkärin vast.otolla	4.217	4.139

Miten taseita luetaan

Aimo Autio

Kauppat. lis.

Marginaalin luvut ovat Sanoma Osakeyhtiön vuoden 1972 tuloslaskelmasta ja taseesta tuhansina markkoina

Yrityksen kirjanpitoon merkitään sen kaikki menot, tulot ja rahoitustapahtumat. Kerran vuodessa tehdään tilinpäätös ja laaditaan laskelmat kannattavuudesta ja rahoitusasemasta, tilinpäätöstaseet. Laissa määrätään, miten taseet on tehtävä.

Tuloslaskelma

Vuoden tuloksen syntyminen esitetään tulostaseessa. Uudessa kirjanpitolakisesityksessä sitä nimitetään tuloslaskelmaksi. Vuoden tuloslaskelmassa tuotoista eli tälle vuodelle kuuluvista tuloista vähennetään niiden hankkimisesta aiheutuneet kulut. Erotusta nimitetään voitoksi tai ylijäämäksi, ja jos vuoden kulut ovat tuottoja suuremmat, tappioksi tai alijäämäksi.

Myyntituotto
165.208

— Myynnin oikaisuerät
24.972
= Liikevaihto
140.236

Tuloslaskelman ensimmäisenä eränä on yrityksen tuotteiden luovutuksesta syntynyt *myyntituotto*. Myyntiveloituksiin saattaa sisältyä eriä, joita ei voida lukea yrityksen tuloksi. Yritys joutuu antamaan asiakkailleen erilaisia alennuksia ja sille syntyy luottotappiota. Osa sen veloittamista eristä saattaa sellaisenaan kuulua muille tulonsaajille, kuten liikevaihtovero valtiolle tai myyntiprovissio itsenäiselle asiamiehelle. Nämä myyntihinnan oikaisut ja tulonsiirrot vähennetään alunperin veloitetusta myyntituotosta. Jäännös ilmaisee yritykselle jäävän myyntituoton ja sitä nimitetään *liikevaihdoksi*. Liikevaihto on eräs yrityksen suuruuden mitta, ja sitä käytetään vertailuperusteena arvosteltaessa yrityksen kustannuksia ja pääomasijoituksia.

Vuoden tulosta laskettaessa liikeyrityksissä vähennetään tuotoista *kuluina* ne menot, jotka ovat myötävaikuttaneet näiden tuottojen syntymiseen ja jotka eivät todennäköisesti enää kerrytä niitä vastaavaa tuloa. Muut menot merkitään omaisuustaseeseen eli aktivoidaan. Tilinpäätöstä tehtäessä on siten menot jaettava kahtia. Esimerkiksi raaka-aineiden ostomenoista osa vähennetään kuluina tuotoista ja osa merkitään varastona omaisuustaseeseen. Koneen ostohinnasta osa kirjataan poistona kuluiksi ja näin vähentämätön osa käyttöomaisuudeksi taseeseen. Kirjanpitolaissa ja verolaissa on säännöksiä siitä, miten menojen jaksottaminen on suoritettava. Tilinpäätöksen tekijälle jää kuitenkin harkintamahdollisuuksia. Yleensä hyvinä vuosina pyritään menoja vähentämään enemmän kuin huonoina. Taseiden lukija saattaa tehdä johtopäätöksiä yrityksen tuloksesta esimerkiksi sillä perusteella, onko tilinpäätöksessä tehty verotuksessa hyväksyttävät poistot täysimääräisinä.

— Muuttuvat
(välittömät) kulut
99.716
= Myyntikate
40.520

Kulut vähennetään tuotoista määrättyssä järjestyksessä. Ensin vähennetään ne kulut, joiden suuruus välittömimmin riippuu vuoden tuotannon määrästä, eli ns. *muuttuvat kulut*. Näitä ovat ennen kaikkea aine- ja tarvikkekulut. Myös valmistuspalkat katsotaan tavallisesti muuttuviksi kuluiksi. Liikevaihdon ja muuttuvien kulujen erotusta nimitetään *myyntikatteeksi*.

Tämän jälkeen tuloslaskelmassa vähennetään myyntikatteesta ns. *kiinteät*

— Kiinteät (välilliset) kulut	32.346
= Käyttökate	8.174
— Poistot	5.461
= Liikevoitto	2.712
+ Muut tuotot	1.592
— Varaukset	280
— Korkokulut	1.254
— Verot	1.574
= Tilikauden voitto	1.197

kulut. Niiden suuruus ei ole riippuvainen tuotannon vaihteluista siten kuin muuttuvien kulujen. Myyntikatteen ja kiinteiden kulujen erotus, *käyttökate*, ilmaisee, paljonko yrityksen toiminnasta on jäänyt katetta poistoille sekä rahoitus- ja voitonjakoerille.

Kun käyttökatteesta vähennetään rakennusten, koneiden ja muun käyttöomaisuuden hankintamenojen tilivuodelle jaksotetut osat eli *poistot*, saadaan erotukseksi *liikevoitto*. Tähän lisätään korko- ja osinkotuotot sekä muut sellaiset tuotot, jotka eivät synny yrityksen varsinaisesta liiketoiminnasta ja sisälly sellaisina liikevaihtoon, kuten mm. yleensä vuokratuotot. Toisaalta vähennetään tässä kohdin kulut, jotka eivät välittömästi liity liiketoimintaan.

Yritys voi varautua eräitä vastaisia menoja ja menetyksiä varten. *Varaukset* vaikuttavat vuoden tulokseen pienentävästi, ja verotuksessa hyväksyttävien varausten määrä on tarkoin säännelty. Tavallisia tuloslaskelmaan kuluiksi merkittäviä varauksia ovat luottotappio- ja investointivaraukset.

Viimeisinä vähennyserinä tuloslaskelmaan merkitään *korkokulut* sekä *välittömät verot* ja sitten laskelman lopputulos, *voitto* tai *tappio*.

Tase

Vastaavat yht. 86.622	
Rahoitusomaisuus	39.423
Vaihto-omaisuus	5.354
Käyttöomaisuus	37.279
Siirtyvät ja arvostuserät	4.566

Omaisuuksien eli taseen vasemmalle puolelle merkitään *vastaavat*, jossa erotetaan rahoitus-, vaihto- ja käyttöomaisuus. Taseen oikealla puolella eli *vastattavissa* ilmenee, miten omaisuus on rahoitettu. Tänne merkitään vieras pääoma eli velat ja oma pääoma sekä myös varaukset.

Rahoitusomaisuutta ovat rahat ja erilaiset saamiset.

Vaihto-omaisuutta ovat tuotannossa käytettävät aineet ja tarvikkeet sekä valmisteet.

Käyttöomaisuudeksi luetaan kiinteistöt, koneet, kalustot ja muut hyödykkeet, jotka tuottavat tuloa useana vuonna.

Vastaavien *siirtyvät erät* ovat saamisten luonteisia.

Vastattavat yht. 86.622	
Vieras pääoma	36.267
Varaukset (arvostuserät)	950
Siirtovelat	27.158
Osakepääoma	3.550
Rahastot	16.206
Voitto edell. vuosilta	1.294
Tilikauden voitto	1.197

Vieras pääoma jaetaan lyhytaikaiseen ja pitkäaikaiseen sen mukaan, onko velan maksuaika alle vai yli vuoden.

Varauksissa on taseessa eri vuosina tehtyjen käyttämättömien varausten summa.

Vastattavien *siirtyvät erät* ovat velkojen luonteisia. Näihin siirtovelkoihin sisältyvät mm. ennalta veloitettujen lehtien tilausmaksut.

Oman pääoman eristä osakepääoma syntyy yhtiön osakkaiden sijoituksista ja sen suuruus on määrätty yhtiöjärjestyksessä. Vararahastot syntyvät tavallimmin siten, että osakkaat päättävät yhtiökokouksessa siirtää toiminnan turvaamiseksi osan voitosta vararahastoon. Samalla osingonjaosta vastaavasti luovutaan, mikä vaikuttaa rahoitusasemaa vahvistavasti. Taseessa ilmoitetaan lisäksi se osa edellisten tilikausien voitosta, jota ei ole käytetty osinkoihin tai muuhun yhtiökokouksen määräämään tarkoitukseen. Viimeisenä eränä ilmoitetaan tilikauden voitto. Sen tulee kahdenkertaisen kirjanpidon laskenta-periaatteen mukaisesti taseessa olla sama kuin tuloslaskelmassa.

Taseen lukuja luettaessa on huomattava, että vaihto- ja käyttöomaisuudeksi merkitään hankintamenojen kuluksi kirjaamattomia jäännöksiä. Kirjanpitoon kirjataan vain realisoituneet eli myynnissä toteutuneet tulot, ja esimerkiksi inflaation johdosta ei kiinteistöjen arvoja nosteta. Taseen luvut eivät siten ole markkinahintaisia omaisuusarvoja, vaan niiden selvittely on tehtävä erikseen. Ensisijaisena tehtävänä tilinpäätöstä tehtäessä pidetään tuloksen laskentaa ja samalla pääpaino kohdistetaan tuloslaskelman antamaan informaatioon. Tuloksen arvostelussa on tietysti kuitenkin otettava huomioon, minkälaisia pääomia yrityksellä on ollut käytettävissä tuloksen hankkimiseksi.

Sanomalehti ja tietokone

Hans E. Andersin

Professori

Tietokone kerää ja käsittelee tietoa, sanomalehti välittää sitä lukijoilleen. Vaikka tietokoneella tämän mukaan pitäisi olla varsin keskeinen asema tiedon tuottamisessa ja välittämisessä, yleisyyti sen käyttö sanomalehtiyrityksissä vasta 1960-luvun loppuvuosina. Kehitys on sen jälkeen ollut nopeata: vuonna 1973 osallistuu Suomessa jo 20 tietokonetta sanomalehtitekstin valmistukseen.

Mitä vaikutuksia tietokoneella on ollut sanomalehteen? Suhteellisen vähäisiä, ainakin verrattuna siihen työmenetelmien mullistukseen, minkä se on aiheuttanut usealla muulla teollisuuden alalla. Tietokoneen avulla ladottu lehti on myös lukijan kannalta suurin piirtein samanlainen kuin se oli ennen tietokoneen tuloa taloon ja rakenteeltaan samanlainen kuin mitä se on ollut viimeisten vuosikymmenten aikana.

Kaikki tämä viittaa siihen, että lehtitalossa ollaan tietokoneen hyväksikäytön suhteen vasta kehityksen alkutaipaleella.

Tässä kirjoituksessa kuvataan lehden tietokonekäytön nykytilaa, aivan lähivuosien aikana tapahtumassa ollutta kehitystä ja vähän pitemmän tähtäyksen mahdollisia kehityssuuntia.

Lehtitalon nykyinen tietokonekäyttö

Olisi melkein jo helpompi luetella ne lehtitalon toiminnot, joissa tietokonetta ei käytetä tai ei voitaisi käyttää kuin ryhtyä selostamaan niitä satoja eri tietokonesovellutuksia, joita jo nyt esiintyy eri yrityksissä — jopa Suomessakin. Kaikkia sovellutuksia ei luonnollisestikaan yhtä aikaa esiinny kaikissa tietokoneita käyttävissä lehtitalon yrityksissä. Toinen tässä yhteydessä huomionarvoinen seikka on että vaikka puhun ”tietokoneesta” yksikkömuodossa, käytännön toteutus useimmiten edellyttää monen fyysisesti erillisen tietokoneen käyttöä: esimerkiksi yksi tietokone hoitaa hallinnolliset rutiinit, toinen ladonnan, kolmas ohjaa valolatomakonetta, neljäs kuvaputkiryhmää ja viides, ehkä jossakin kaupallisessa palvelukeskuksessa, osoitelippujen kirjoittamisen.

Tietokoneen nykyiset käyttöalueet lehtitalossa voidaan jakaa seuraaviin, toisistaan melko selvästi erottuviin ryhmiin:

Hans E. Andersin kuvaputken ääressä.

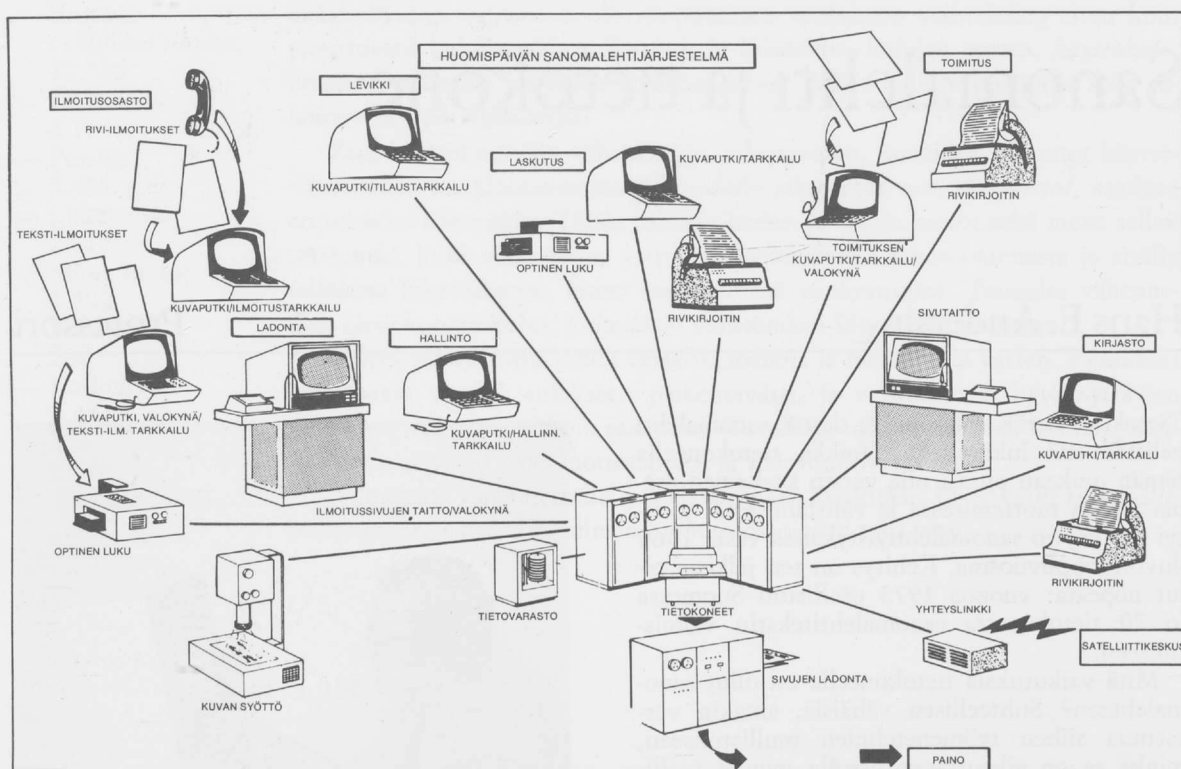
(a) Kaupallishallinnolliset sovellutukset

Tähän ryhmään kuuluvat kirjanpito, laskutus, varastokirjanpito, kustannuslaskenta, budjettivalvonta, palkanlaskenta, tilastot ja muut konttorirutiinit, joissa lehtitalo ei periaatteessa eroa muista teollisuusyrityksistä. Tietokonesovellutus on kannattava, jos tilitapahtumia on niin paljon, että tietokoneen avulla voidaan suorittaa samat tehtävät vähemmällä henkilökunnalla (esim. palkkalaskenta, kirjanpito) tai jos a.o. toiminnan nopeutumisen johdosta saadaan säästöjä (esim. laskut saadaan aikaisemmin asiakkaille ja vältetään näin korkotappioita) tai jos toiminnan ohjaus tavoitteita kohti tehostuu (esim. hienojakoinen budjettivalvontajärjestelmä).

Maamme suurimmat lehdet hoitavat kaupallishallinnollisia tehtäviään suurehkoilla yleistietokoneilla, pienemmät ovat melko yleisesti hankkineet pieniä erikoiskirjanpito-tietokoneita tähän tarkoitukseen.

(b) Suunnittelusovellutukset

Tietokonetta käytetään lehtitalossa ei vain jokapäiväisten rutiinien hoitamiseen vaan myös suunnitteluvälineenä. Esimerkkinä voitaisiin mainita lehden jakelureittien suunnittelu mah-

Tällaisena nähtiin jo 1968 1970-luvun sanomalehtijärjestelmä. Nyt se on toteutussa jo Suomessa.

dollisimman alhaisten jakelukustannusten saamiseksi, kulutustarvikkeiden hankintojen suunnittelu mahdollisimman alhaisia kokonaiskustannuksia silmälläpitäen tai laitteisto- ja valmistusprosessivaihtoehtojen tutkiminen mahdollisimman tehokasta tuotannon läpimenoa ajatellen.

Näissä sovellutuksissa tietokone voi suuren nopeutensa ansiosta käydä läpi lyhyessä ajassa lukuisia eri vaihtoehtoja ja valita niistä parhaimman etukäteen annetun kriteerin mukaan.

Suunnitteluun ei tietokonetta ole tähän asti kovinkaan yleisesti maassamme käytetty, mutta yksittäistapauksissa saadut kokemukset ovat kuitenkin siinä määrin hyviä, että menetelmän käytön leviäminen on odotettavissa. Teknisessä korkeakoulussa on vastikään käynnistetty NATS'in (Nordisk Avisteknisk Samarbeitsnämnd) rahoittama tietokoneen suunnittelu-käyttöä lehtitaloissa edistävä projekti.

(c) Tilausliikenne- ja levikkisovellutukset

Lehden tilaaminen, tilauksen laskuttaminen, vastaukset tilausta koskeviin kyselyihin ja erilaiset muutokset tilaukseen, asiamiestilastot ja provisiolaskelmat, osoitelipukkeiden kirjoittaminen, jakeluluetteloiden laadinta jne. on eräs lehtialan edullisimmista tietokonesovellutuksista. Aikaisemmat menetelmät osoitelevyineen ja monine rutiinityövaiheineen ovat siinä määrin kömpelöitä ja kalliita että tietokonesovellutus usein maksaa hankintakustannuksensa parissa vuodessa.

Suurimmat lehdet ovat pystyttäneet varsin täydellisiä tilausliikenne- ja levikkisovellutusjärjestelmiä, joissa tietokoneen muistilaitteissa olevat nimi-, osoite- ja muut tilaustiedot ovat

luettavissa ja haettavissa kuvaputkien avulla. Pienlehdet käyttävät osoitesovellutuksiin erikoistuneita palvelukeskuksia. Viime aikoina yhä lisääntyvä määrä pieniä ja keskikokoisia lehtiä on ryhtynyt käyttämään omia pientietokoneita tähän tarkoitukseen.

(d) Ilmoitussovellutus

Ilmoituksen vastaanottaminen, rekisteröinti, tiliasiakkaiden luotontarkistus, typograafisen asun ohjaus, hinnan määrittäminen, julkaisemisen ohjaus (jos ilmoitus tulee usean päivän lehteen), laskutustietojen antaminen, ilmoitusten lajittelu luokittain, ilmoitustekstin ladonta, oikoluku ja korjaus muodostavat ehjän ja tietokoneella, ainakin osittain, automatisoitavissa olevan kokonaisuuden.

Helsingin Sanomissa hoidetaan ilmoitusliikenne (vastaanotto, luotontarkistus, laskutus) tietokoneen avulla ja kaikki 100 mm pienemmät ilmoitukset tuotetaan valmiiksi luokiteltuna ja ladottuna palstana automaattisella ladontajärjestelmällä. Tämä edellyttää melko pitkälle vietyä ilmoitusten ulkoasun standardointia. Pienemmissä lehdissä ilmoitukset yleensä ladotaan käsin tai käsin ohjatuissa latomakoneissa. Yhä useammin ajetaan kustakin ilmoituksesta ilmoitusteksti, varsinkin valoladonnassa, ladontatietokoneen kautta. Tällöin on ilmoitusteksti joko varustettava yksityiskohtaisin typograafisin ohjauskoodein tai käytettävä typograafisia standardimuotoja, ns. formaatteja eli muutokkoodeja.

(e) Tekstisovellutus

Tietokonemielessä varsinaisen toimituksellisen tekstin tuotanto yleensä alkaa sillä, että käsikirjoitukseen merkitään tietokoneen ladontaoh-

jelmaa ohjaavat koodit, jotka lävistetään yhdessä tekstin kanssa reikänauhalle. Valoladontaa käytettäessä reikänauha syötetään tietokoneeseen, joka tallentaa tekstin muistiinsa, rivittää ja tavuttaa ja kirjoittaa ladottavan tekstin rivi riviltä näkyviin rivikirjoittimella oikolukua varten. Kun korjaukset on lävistetty ja syötetty koneeseen, se on valmis lävistämään rivitetyn, tavutetun ja korjatun tekstin reikänauhalle käytettävän latomakoneen vaatimassa muodossa. Metalliladonnassa ei yleensä käytetä rivikirjoitinvedosta vaan oikoluku tapahtuu ladotusta vedoksesta.

Helsingin Sanomissa tekstinauhat luetaan koneeseen lävistäjätyöpisteiden lähellä sijaitsevasta kahdeksasta reikänauhalukijasta ja tuloksen — latomakoneen ohjausnauhan — lävistys tapahtuu latomakoneiden lähellä olevalla kahdeksalla reikänauhanlävistimellä.

Pienemmissä lehdissä rivitys ja tavutus tapahtuu joko erillisellä tai valolatomakoneeseen kuuluvalla pientietokoneella. Osa lehdessä julkaisuvasta tekstistä tulee jo valmiina rivitettynä ja tavutettuna ohjausnauhana. Suomen Tietotomistosta tulee teksti lehtiin juuri tässä "kaukoladotussa" muodossa. Jollei lehti halua julkaista uutista täsmälleen kaukoladonnan määräämässä muodossa on kaukoladottu koodi "avattava" tietokoneessa ja "suljettava" samassa tietokoneajossa uusia typograafisia koodimerkintöjä käyttäen.

(f) *Aputoimintoja*

Jos huomattava osa tuotettavasta tekstistä kulkee latomatietokoneen kautta, liitetään usein erilaisia *tuotantotilastoja* ja *tuotantoraportointia* ladontajärjestelmän yhteyteen. Tällaisia ovat esimerkiksi määräaikainen raportti siitä kuinka suuri osa jonkin sivun tai osaston tekstimäärästä on jo mennyt systeemin kautta verrattuna tämän kellonajan normaalimäärään. Tämän tiedon perusteella voidaan kiirehtiä tuotantoa.

Taulukoiden ladonta, johon liittyy tietojen taltiointia päivästä toiseen ja/tai laskemista on hyvä tietokonesovellutus: pörssitaulukot, urheilun sarjatulokset.

Lähiaikojen tietokonesovellutukset

Edellisessä luvussa mainitut tietokonesovellutukset yleistyvät varsin nopeasti lehtialan yrityksissä lähivuosien aikana. Tämän lisäksi on aivan uusia tietokoneen käyttömuotoja juuri nyt tulossa lehtitaloihin — Suomeenkin.

Osa uusista käyttömuodoista liittyy siihen tapaan, millä teksti pyritään "sieppaamaan" koneellisesti käsiteltävään muotoon mahdollisimman lähellä sen alkulähteitä s.o. jutun alkuperäistä kirjoittajaa tai ilmoituksen vastaanottajaa. Pyritään välttämään tekstin moninkertainen käsin tapahtuva uudelleenkirjoittaminen tai näppäily, joka turhien käsityövaiheiden lisäksi

yleensä myös lisää tekstissä olevaa virhemäärää ja hidastuttaa työnkulkua.

Uusi tekniikka tarjoaa tähän useita vaihtoehtoisia ratkaisuja:

(a) Alkuperäinen teksti kirjoitetaan erikoiskirjoituskoneella, jonka painamat kirjaimet voidaan suoraan lukea ja tulkita erityisen lukukoneen avulla. Tätä menetelmää kutsutaan *optiseksi luvuksi*. Optisen luvun etuja on sähkökirjoituskoneen suhteellisen halpa hinta verrattuna esim. reikänauhan lävistyskoneeseen, mahdollisuus korjata jo konekirjoitettua tekstiä sekä menetelmän "luonnollisuus" ajatellen nykyistä tekstin luomistapaa. Haittoina ovat optisen lukulaitteen kalleus ja sen herkkyys pieneenkin kirjasimessa esiintyvään epätarkkuuteen tai epäpuhtauteen. Lisäksi eräät kirjoittajat katsovat, että menetelmän heille asettamat tekniset vaatimukset ja rajoitukset vaikuttavat haitallisesti luomisprosessiin.

Käsitteellisen sisällön pitemmälle kuin pieniin korjauksiin menevää toimituksellista muokkausta ei voi suorittaa ilman että koneellinen optinen luettavuus häviää.

(b) Alkuperäinen teksti kirjoitetaan nk. *näyttölaitetta* eli kuvaputkea käyttäen. Näyttölaitteessa on muisti, jonka sisältö näkyy valaisevina kirjaimina televisioputken tapaisen laitteen pinnalla. Muisti on suorassa yhteydessä tietokoneeseen ja/tai erilaisiin tietojen syöttö- ja tulostuslaitteisiin kuten reikänauha- tai kasettinauhalaiteisiin. Tällä tavalla voidaan muistin sisältö (ja samalla kuvaputken pinnalla näkyvä teksti) tyhjentää tai vaihtaa uuteen tekstiin. Näyttölaitteeseen kuuluu osoitin, jonka avulla voidaan osoittaa jotain kohtaa kuvaputkella sekä näppäimistö, jonka avulla voi osoitettuun kohtaan tehdä muutoksia: lisätä, poistaa, vaihtaa tai siirtää tekstiä.

Näyttölaitteen näppäimistön avulla kirjoitettu teksti näkyy kuvaputkella ja tallettuu laitteen muistiin. Kirjoittaja voi muuttaa ja korjata tekstin mielensä mukaiseksi. Tekstin valmistuttua se lähetetään tietokoneeseen tallettavaksi ja edelleen käsiteltäväksi.

Kuvaputkelle ja tietokoneen muistiin kirjoitetun tekstin muuttamisen vapaus on näyttölaitemenetelmän etu kirjoittajan kannalta.

(c) Kirjoittajan käyttämä *kirjoituskone varustetaan reikänauhan lävistimellä* tai kasettinauhurilla, jolle kirjoittuu kaikki mitä koneella kirjoitetaan. Kirjoituskoneet voidaan myös kytkeä suoraan tietokoneeseen, jolloin kirjoitettu teksti virtaa tietokoneen muistiin ilman nauhan välitystä.

Toinen uuden tekniikan käyttöönoton pyrkimys on sijoittaa yhteen ja samaan työvaiheeseen niin monta aikaisemmin erillisissä vaiheissa suoritettavaa osatehtävää kuin mahdollista. Esimerkkinä mainittakoon kuvaputken käyttö: samassa työvaiheessa ja samaa laitteistoa käyttäen voidaan suorittaa jutun kirjoittaminen, saattaminen konekieliseen muotoon, oikoluku ja korjaus, toimituksellinen käsittely ja typograafisen asun määrittely sekä vielä tavutetun ja rivitetyn tekstin tarkastus ja mahdollisten

virheiden korjaaminen ennen varsinaista ladontaa.

Edellämäinittujen pyrkimysten — tekstin lähellä lähdettä sieppaamisen ja erillisten työvaiheiden yhdistämisen — lisäksi pyritään muodostamaan konekäsittelyketju mahdollisimman eheäksi ja pitkäksi: päämääränä on konesysteemi, jonka toisesta päästä syötetään juttuja tai ilmoitustekstiä ensimmäisessä kirjoitusvaiheessa ja toisesta päästä tulee valmiiksi ladottuja sivuja.

Tämän pyrkimyksen ei missään tapauksessa tarvitse merkitä ihmisen poissulkemista tekstinvalmistusprosessista. Päin vastoin liittyy ihmisen mukaankytkeminen prosessin eri vaiheisiin varsin olennaisesti uuteen tekniikkaan. Ihminen ja vain ihminen pystyy esimerkiksi toimituksellisesti muokkaamaan juttutekstin sisältöä ja vain ihmisellä on hyvän sanomalehtisivun taiton vaatima taiteellinen silmä, ammatitaito ja kokemus.

Uusi tekniikka pyrkii myös mahdollisimman suureen laitteiden käytön yksinkertaisuuteen. Monimutkaisen tekstilohkon ladonnan ei esimerkiksi tulisi vaatia vaikeatajuisia määrityskoodeja vaan lohkon muoto olisi voitava esim. piirtää graafisesti tietokoneeseen, joka sijoittaa tekstin halutun muotoiseen lohkoon.

Tietojen paikalliskäsittelyn kehityksen rinnalle lähivuosien aikana nousevat menetelmät, joilla siirretään tietoa yli pitkien etäisyyksien. Ennestään jo yleisesti kuvien siirtoon käytettyä faksimilemenetelmää tullaan käyttämään myös valmiitten sivujen siirtoon usean yrityksen omistamiin yhteisiin painolaitoksiin tai suuren lehden satelliittipainoihin. Halvempia malleja tullaan myös käyttämään käsikirjoitustekstin lähettämiseen esim. aluetoimituksista päätoimitukseen. Toistaiseksi näitä faksimilevälitettyjä käsikirjoitussivuja ei voida lukea optisesti (koneellisesti), joten tietokonekäsittelyn edellyttämää lävistysvaihetta menetelmä ei poista.

Sen sijaan tullaan välittämään yhä suurempia tekstimääriä koodatussa muodossa tekstin lähteiden ja latomoiden välillä. Pienlehdet voivat lähettää puhelinverkoston välityksellä paikallisesti lävistettyä tai kuvaputkelle kirjoitettua tekstiä yhteisiin tietokonekeskuksiin käsiteltäväksi ja saavat latomakoneen ohjausnauhan takaisin samaa tietä.

Suurten lehtien paikallistoimitukset lähettävät samaa menetelmää käyttäen lävistettyä tekstiä päätoimitukseen tallettavaksi tietokoneen muistiin, toimituksellisesti käsiteltäväksi kuvaputki-tietokonejärjestelmässä sekä ladottavaksi. Jopa reportterit voisivat kannettavia ja mihin puhelimeen hyvänsä kiinnitettäviä lähetyslaitteita käyttäen näppäillä pikauutisensa suoraan tietokoneen muistiin tapahtumapaikalta.

Lähiajan uutta tietokonetekniikkaa tulee Suomeen jo tämän vuoden aikana. Vuoden alussa käynnistyi maassamme ensimmäinen tietokoneeseen liitettyllä kuvaputkella varustettu oikoluku- ja korjausjärjestelmä ja vuoden aikana otetaan käyttöön kolme muuta järjestelmää sanomalehdissä, joissa kuvaputkia käytetään tekstin syöttöön, oikolukuun ja korjaukseen. Lienee mah-

dollista että jotkut näistä lehdistä myös kokeilevat tietokoneeseen syötetyn ja talletetun tekstin toimituksellista käsittelyä kuvaputkista käsin. Optinen luku ei vielä toistaiseksi näytä olevan lehtiyritystemme ohjelmassa.

Tekstitiedonsiirto koodatussa muodossa — Suomen tietotoimistoa lukuunottamatta — ei nähtävästi vielä tänä vuonna tule yleistymään sanomalehtiemme piirissä.

Kaukaisempi tulevaisuus

Puhuttaessa pitemmän tähtäyksen kehityksestä liikumme — päinvastoin kuin edellisissä kappaleissa — jo arvailujen eikä vielä täysin kehittyneen ja kokeillun tekniikan parissa.

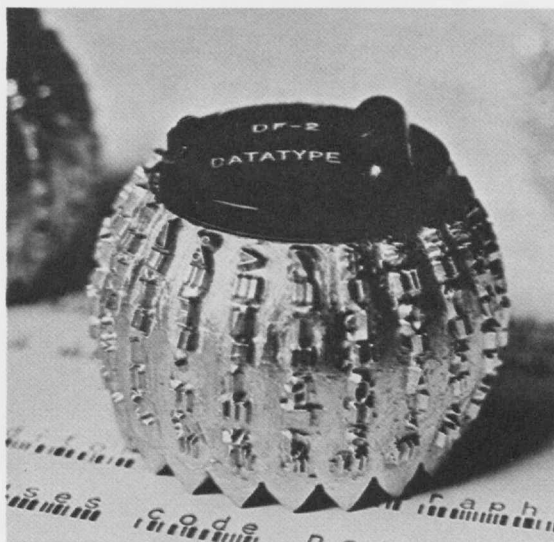
Edellisessä kohdassa mainittu toimituksen tietokonekäyttö kypsyy ja yleistyy toimituksen jokapäiväiseksi työvälineeksi. Lehdissä julkaistua aineistoa (lehtileikkeitä), erilaisia tilastotietoja ja muuta tausta-aineistoa talletetaan keskustietopankkiin, jollainen toteutunee joko valtiollisena tai usean lehden yhteisenä, tai lehti-kohtaisena hankkeena. Kuvaputkia ja hakusastoa käyttäen toimittaja hakee arkistosta tiettyä aihetta käsittelevää aineistoa ja saa valitsemansa tiedot esim. mikrofilmiltä. Muutama tällainen järjestelmä on toteutettu jo nyt mutta niin kallista laitteistoa käyttäen että se on mahdollinen vain suurimmille lehdille.

Eräs toimitustyössä tulevaisuudessa tärkeäsi muodostuva tietokonesovellutus on vieras-kielisen tekstin esim. ulkomaansähkeiden kääntäminen suomenkielille. Tällä hetkellä ei ole todennäköistä saada aikaan muuta kuin raakakäännöksiä, jotka sitten esim. kuvaputken avulla voidaan muokata julkaisukuntoon. Samantapainen sovellutus on tekstin koneellinen lyhentäminen antamalla tietokoneen poistaa siitä vähemmän tärkeätä aineistoa.

Muut toimituksen kannalta tärkeät kehityspahtumat liittyvät lehden ulkomuodon ja sisällön nykyistä tarkempaan ja tehokkaampaan ohjaukseen toimituksesta ja ilmoitusosastolta käsin. Voidaan tarkasti seurata prosessin etenemistä, voidaan esimerkiksi ohjata taittoa syöttämällä sivusuunnitelma suoraan tietokoneeseen toimituksesta käsin, tai jopa suorittaa sivusuunnitelman teko tietokoneeseen liitetyn kuvaputken ääressä.

Viimeksimainittunlaisia taittoon ja sivusuunnitelman tekoon liittyviä tietokonejärjestelmiä on koemielessä kehitetty muutama. Pisimmällä on erään japanilaisen lehden tekemä järjestelmä, joka on päivittäisessä, joskin määrältään vaatimattomassa käytössä. Suomessakin on jo vuoden 1971 alusta toiminut demonstraationluonteinen taittojärjestelmä.

Tuotantotekniikan yhteydessä kokosivuladonta tulee todella mukaan kuvaan seuraavan viiden vuoden sisällä. Tällöin ”ladotaan” tietokoneen ohjaamana sekä kuvat että teksti. Tietokone ohjaa kuvien rajausta, sävykorjausta, rasterointia ja sijoitusta sekä sijoittaa jokaisen jutun tekstin rivitettynä ja tavutettuna paikoilleen ja lisää

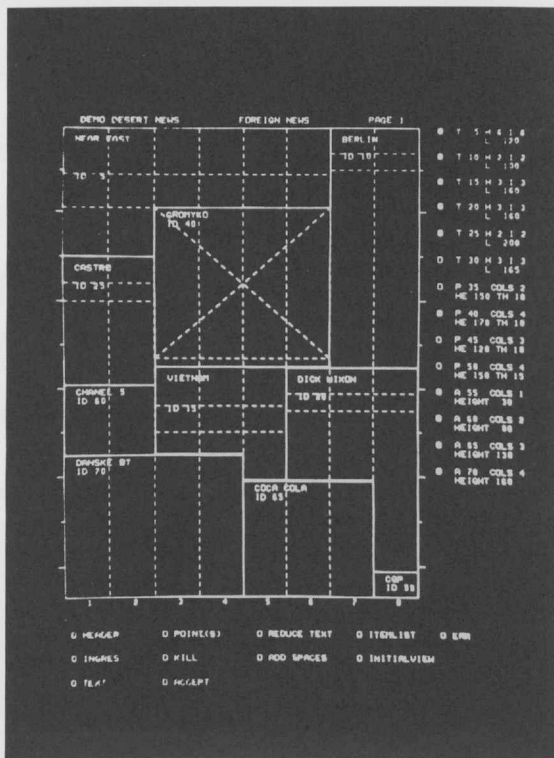

Eräät optisen luvun suorittavat laitteet edellyttävät, että teksti on kirjoitettu erikoiskirjasinkehää käyttäen.

Tekstin toimitukselliseen käsittelyyn ja oikolukuun erikoistettu kuvaputki.

Elektronisesti taitettu lehtisivu.

vielä kaikki koristemateriaalin sivulle. Kokosivuladontajärjestelmiä on jo olemassa toimivina prototyyppeinä esim. IPC:ssä Lontoossa. Jos-sain vaiheessa tulee painolevyn suora tietokonevalmistus ajankohtaiseksi esim. lasersäteiden avulla.

Painokoneiden tietokoneohjaus tasaisemman laadun, suuremman nopeuden ja vähäisemmän paperihukan aikaansaamiseksi on myös kehitteillä, etenkin painokonevalmistajien kehittäjälaboratorioissa.

Mitä olemme saavuttamassa

Edellisissä luvuissa kuvattu kehitys merkitsee lähinnä lehden käsityövaltaisen valmistusprosessin muuttumista konepitoisemmaksi. Ihmistyön suhteellinen osuus vähenee: vältetään esim. moninkertainen uudelleenkirjoittaminen, käsin tapahtuva valoladotun tekstin korjaaminen sekä taitto. Prosessi nopeutuu, koska viime hetken uutiset voidaan syöttää tietokoneeseen kuvaputken välityksellä suoraan ladottavaksi ja koska sivut voidaan pitää kauemmin "auki".

Tuotannon työ on keveämpää, puhtaampaa mutta samalla vähemmän klassisen typograafin ammattitaitoa vaativaa, kun taas toimituksen työ teknistyy ja sen vaikutus prosessin ohjaukseen kasvaa.

Tietty asiakaspalvelutason nousu saattaa myös olla seurauksena tietokoneen käytön yleistymisestä. Ilmoitukset voidaan jättää myöhemmin ladottavaksi ja tilaajatietojen muutokset astuvat voimaan ilman odotusta.

Yllä kuvatut muutokset ovat sinänsä tärkeitä ja ne parantavat sanomalehtiyrityksen hengissäpysymisen edellytyksiä muiden massatiedotusvälineiden tarjoamassa kilpailutilanteessa.

Kovinkaan mullistavilta muutokset eivät kuitenkaan näytä lehden lukijan kannalta, joka ei juuri huomaa mitään olennaista tapahtuneen. Miksi käytetään uutta, hienoa tekniikkaa täsmälleen samanlaisen lopputuloksen tekemiseen kuin mitä on tehty jo satojen vuosien aikana? Vanhan tekniikan rajoitukset, jotka aikoinaan loivat tämän lopputuotteen — sanomalehtipalvelun — puitteet ovat jo melkein täydellisesti poistumassa uuden tekniikan myötä.

Olemme ehkä tekemisissä samanlaisen kehityksen alkuvaiheen ilmiön kanssa kuin silloin kun

- autot ulkomuodoiltaan muistuttivat hevosrattaita
- muoviastiat muotoiltiin vastaavien lasiastioiden mukaisiksi
- elektronimusiikilla pyrittiin matkimaan klassisia soittimia
- elokuvat olivat filmattua teatteria.

Vasta kehityksen edetessä herättiin huomamaan, että vanhan tekniikan rajoitukset olivat hävinneet ja voitiin luoda jotain aivan uutta uuden tekniikan avulla.

Sanoma Osakeyhtiön ensimmäiset uudet asunnot valmistuivat vuoden lopulla Martinlaaksoon Vantaalle.

Sanomalehtivalokuvaaja voi joutua työskentelemään melkein missä tahansa ympäristössä. Helsingin Sanomain kuvaajan Caj Bremerin piti pukeutua sukelpukuun kuvatessaan Helsingin metron vedenalaisia töitä.

Sopimukset ja luottamushenkilöt

31.12.1972

Graafisen Teollisuuden Työnantajaliiton ja Suomen Kirjatyöntekijäin Liiton välinen *työehtosopimus* — voimassa 5. 5. 1972—31. 3. 1976.

Graafisen Teollisuuden Työnantajaliiton ja Suomen Faktoriliiton välinen *työehtosopimus* — voimassa 1. 9. 1972—31. 3. 1973.

Graafisen Teollisuuden Työnantajaliiton ja Suomen Sanomalehtimiesten Liiton välinen *työehtosopimus* — voimassa 19. 5. 1972—31. 3. 1975.

Suomen Työnantajain Keskusliiton ja Toimihenkilö- ja Virkamiesjärjestöjen Keskusliiton ja sen jäsenliiton Suomen Teollisuustoimihenkilöiden Liiton välinen *yleissopimus* — voimassa 6. 5. 1972—31. 3. 1973.

Graafisen Teollisuuden Työnantajaliiton ja Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliiton *sopimukset* — voimassa 12. 5. 1972—31. 3. 1976.

Graafisen Teollisuuden Työnantajaliiton ja Liiketyöntekijäin Liiton välinen *työehtosopimus* — voimassa 19. 5. 1972—31. 3. 1976.

Majoitus- ja ravitsemusliikkeiden Työntekijöitä koskeva *työehtosopimus* — voimassa 4. 4. 1972—31. 3. 1973.

Kiinteistöalan Talonmiehen työtä ja siivousta koskeva *työehtosopimus* — voimassa 1. 4. 1972—31. 3. 1974.

Luottamushenkilöt

Auto- ja kuljetusala

Päivävuoro	Jouko Sinisalo
Yövuoro	Harri Norva

Siivoojat	Ritva Pettersson
------------------	------------------

Faktorit ja työnjohtajat

Sanomalehtipaino	Arvo Lehti
Sanomapaino	Niilo Turkkila

Jakajat

Pääluottamusmies	Helvi Hohteri
Varapääluottamusmies	Marja-Liisa Melakoski
Hiekkaharju	Kerttu Bordi
Hyvinkää	Hilda Ahvonen
Hämeenlinna	Saara Aaltonen
Imatra	Aini Punnonen
Kerava	Eila Korhonen
Korso	Eira Salonen
Lahti	Anni Vilen
Lohja	Inkeri Jungell
Myllykoski	Maila Tamminen
Nurmijärvi	Elli Laaksonen

Kirjatyöntekijät

Pääluottamusmies	Teuvo Hörkkö
------------------	--------------

Sanomalehtipaino

Varapääluottamusmies	Lauri Korhonen
Latomo	Lauri Korhonen
Stereotypia	Leo Nikander
1. 1. 73 lähtien	Heikki Hartikainen
Kuvalaatta	Matti Sirén
Rotaatio, päivävuoro	Oiva Salo
Rotaatio, yövuoro	Unto Lauronen
Osoiteosasto	Anni Torkkeli
Postitus, päivävuoro	Aleksej Eklöf
Postitus, yövuoro	Väinö Saloniemi
Kunnossapito	Pauli Vaahtera

Sanomapaino

Varapääluottamusmies	Mauri Auvinen
----------------------	---------------

Hiomontie

Foto-lito	Reijo Toivanen
Paino	Kyösti Rautiainen
Sitomo	Pekka Arjosaari
Postitus	Elisabeth Leinonen

Strömbergintie

Latomo	Mauri Auvinen
Paino	Pertti Liinkangas
Sitomo	Martta Kaivola

Valimontie

Kunnossapito	Erkki Nevalampi
--------------	-----------------

Konttoritoimihenkilöt

Neuvotteleva luottamusmies	Pirjo Hartikainen
1. 1. 73 alkaen	Toini Tanner
Neuvottelevan luottamusmiehen varamies	Toini Tanner
Hämeentie	Aili Järveläinen
Ludviginkatu	Marjatta Iivonen

Toimitukselliset työntekijät

Pääluottamusmies	Leena Salminen
Varapääluottamusmies	Pellervo Raitio
Helsingin Sanomat	Iiris Eno
Ilta-Sanomat	Kauko Jämsén
Aikakauslehdet	Ellinora Ylipoussu
Lehtikuva Oy	Heikki Wegelius

Uutistapahtumia 1972

2—3. 1. Eduskuntavaaleissa vasemmisto lisäsi paikkalukuaan neljällä. Ei-sosialististen ja sosialistien suhteeksi eduskunnassa tuli 108—92.

22. 1. Englanti, Irlanti, Tanska ja Norja allekirjoittivat sopimuksen liittymisestään EEC:hen. Norjan sopimus kaatui myöhemmin kansanäänestyksessä.

3—13. 2. Talviolympialaisissa Sapporossa Suomi jäi ensimmäisen kerran vaille talvikisojen kultamitalia. Parhaiten menestyi joukkueestamme Marjatta Kajosmaa: kaksi hopeaa ja yksi pronssi.

21—28. 2. Yhdysvaltain presidentti Richard Nixon kävi Kiinassa virallisella vierailulla ja tapasi puhemies Mao Tsetungin.

23. 2. Rafael Paasion johtama sosiaalidemokraattinen vähemmistöhallitus nimitettiin.

18. 3. Työmarkkinoilla syntyi keskitetty sopimusratkaisu, joka sai nimen HL-linja pääneuvottelijoidensa SAK:n Niilo Hämäläisen ja STK:n Timo Laatusen mukaan.

9—19. 5. Toimittajalakko aiheutti kymmenen lehdetöntä päivää. Lakkoon osallistui 2 200 toimittajaa.

22—31. 5. Nixon kävi ensimmäisenä USA:n presidenttinä vierailulla Neuvostoliitossa ja alle-

kirjoitti pääsihteeri Leonid Brezhnevinkin kanssa SALT-sopimuksen, joka oli neuvoteltu Helsingissä ja Wienissä.

21. 7. Ministeri Pentti Uusivirta parafoi Suomen ja EEC:n vapaakauppasopimuksen, mutta sen lopullinen käsittely siirtyi myöhempään ajankohtaan.

28. 8.—11. 9. Kesäolympialaisissa Münchenissä Lasse Virén juoksi kultaa 5 000 ja 10 000 metriltä, Pekka Vasala 1 500 metriltä. Olympiarauha särkyi 5. 9. Terroristien hyökkäys kisakylään vaati 17 kuolonuhria.

4. 9. Kalevi Sorsan johtama neljän puolueen enemmistöhallitus nimitettiin.

1—2. 10. Kunnallisvaalien tulos osoitti pientä voittoa sosiaalidemokraateille ja keskustapuolueelle viime eduskuntavaaleihin verraten. Maa-seudun puolue kärsi selvän tappion.

20—30. 10. Käytiin Vietnamin sodan ratkaisevat aseleponeuvottelut, joissa syntynyt sopimus saatiin kuitenkin allekirjoitetuksi vasta kolme kuukautta myöhemmin.

7. 11. Richard Nixon valittiin selvällä äänenemmistöllä uudelleen Yhdysvaltain presidentiksi.

22. 11. Euroopan turvallisuuskokousta valmistelevat kansainväliset neuvottelut alkoivat Espoon Dölipolissa.

Johtajisto

Aatos Erkko, toimitusjohtaja
Väinö J. Nurmimaa, varatoimitusjohtaja,
sanomalehtiryhmän johtaja
Teo Mertanen, Helsingin Sanomain vastaava
päätoimittaja

Matti Peltonen, aikakauslehti- ja kirjaryhmän
johtaja (7. 2. 72 alkaen)
Jaakko Rauramo, Sanomapainon johtaja
Matti Salminen, teknisen suunnitteluryhmän
johtaja
Matti Teräsalmi, hallinto- ja talousryhmien
johtaja

Sakari Almi, sanomalehtiryhmän markkinointi-
johtaja
Juhana Perkki, kustannusjohtaja, johtokunnan
sihteeri

Päätoimittajat

Helsingin Sanomat Teo Mertanen, vastaava
Heikki Tikkanen
Keijo Kylävaara

Ilta-Sanomat Olavi Aarrejärvi, vastaava
Maija-Liisa Heini

Me naiset Helena Ahti

Aku Ankka Alli Peltonen

Viikkosanomat Jalmari Torikka

Kodin Kuvalehti Maire Varhela

PM purje ja moottori Matti Korjula, vastaava
Niilo J. Littunen

